

WERELD BURGER

wereldnieuws
in zakformaat

BELGIE - BELGIQUE
8500 KORTRIJK 1
AFDELING 2
4/1132

JAARVERSLAG 2012

Wereldburger is een driemaandelijkse uitgave van Wereldsolidariteit

Wereldsolidariteit vzw - Haachtsesteenweg 579, 1030 Brussel

15de jaargang • juli - augustus - september 2013 • Afgiftekantoor Kortrijk 1 • afdeling 2 • erkenning P309504

in deze krant

Deze Wereldburger is tevens het jaarverslag 2012. Het is onmogelijk om alle acties en projecten op deze bladzijden samen te vatten. Je krijgt een bloemlezing van de activiteiten in Noord en Zuid.

KOM OP VOOR GEZONDHEID WERELDWIJD	p 4
SAMEN BOUWEN AAN DE TOEKOMST	p 6
AFRIKA	p 10
INTERNATIONAAL POLITIEK WERK	p 16
WS IN CIJFERS	p 20
LATIJS-AMERIKA	p 23
AZIË	p 28
SCHONE KLEREN	p 34
WERELDBURGER IN DE KIJKER	p 37

De Wereldburger wordt gesubsidieerd door DGD, gedrukt op chloorvrij papier, in het meest economische formaat en verzonden op de goedkoopste manier.

Wereldsolidariteit in jouw regio:

- Antwerpen - Eric Wyna
Tel: 03 220 12 22 - eric.wyna@acw.be
- Kempen - Hilsande Sels
Tel: 014 40 31 60 - hilsande.sels@acw.be
- Mechelen - Bertout Hellemans
Tel: 015 29 25 52 - bertout.hellemans@acw.be
- Brussel - Jacques Vanderborgh
Tel: 02 557 87 64 - jacques.vanderborgh@acw.be
- Leuven - Maarten Milloen
Tel: 016 29 81 28 - maarten.milloen@acw.be
- Limburg - Jeroen Dries
Tel: 011 29 08 57 - jeroen.dries@acw.be
- Zuid-Oost-Vlaanderen - Maggy Demasure
Tel: 055 23 79 02 - maggy.demasure@acw.be
- Waas en Dender - Tom Van Lierde
Tel: 03 760 13 68 - tom.vanlierde@acw.be
- Gent/Eeklo - Herman Peeters
Tel: 09 269 96 69 - herman.peeters@acw.be
- Brugge - Oostende-Westhoek - Mia Vandenbergh
Tel: 050 44 43 33 - mia.vandenbergh@acw.be
- Midden en Zuid-West-Vlaanderen - Wannes Staelens
Tel: 056 23 37 06 - wannes.staelens@acw.be

Wereldsolidariteit is het resultaat van de kracht van mensen samen in Noord en Zuid.

Dat geldt ook voor de samenstelling van deze krant, het resultaat van samenwerking tussen de verschillende collega's, in Noord en Zuid. Hun namen vind je bij de respectievelijke artikels.

Foto's

Cover: Cécile Histas

Andere: Wereldsolidariteit, tenzij anders vermeld bij de foto

Eindredactie

Nele Cosyns & Jaklien Broekx

Lay-out en druk

Gevaert Graphics

Verantwoordelijke uitgever:

Andre Kiekens

Haachtsesteenweg 579
1030 Brussel

Wereldsolidariteit dankzij jouw steun op nummer: BE96 7995 5000 0005 - BIC GKCCBEBB

Wereldsolidariteit in Noord en Zuid is mogelijk dankzij de steun van:

191 landen ondertekenden een akkoord om tegen 2015 de armoede in de wereld te halveren. Voer samen met de Vlaamse Noord-Zuidbeweging actie om de politici aan hun belofte te herinneren én de lat hoger te leggen. Armoede moet de wereld uit!

www.detijdloopt.be

Beste wereldburger,

Terwijl ik het voorwoordje van dit jaarverslag schrijf, zitten vele collega's op Wereldsolidariteit te zweten achter hun computerscherm. Ze leggen de laatste hand aan de actieplannen van hun diensten en partners. Samen moet dit voor de zomervakantie het nieuwe programma worden waar we met z'n allen de komende drie jaren aan gaan werken.

Het is de laatste fase van een zorgvuldig opgebouwd voorbereidingsproces dat vorm kreeg in twintig landen met een honderdtal organisaties uit Noord en Zuid. Hoe zo'n traject loopt, wordt kort toegelicht op pagina 6 en 7. Als we daar met velen energie in steken, is dat niet enkel om onze subsidiërende overheid te plezieren, maar vooral omdat een planmatige en resultaatgerichte aanpak noodzakelijk is om resultaten te boeken. **Een actieplan is tenslotte het omzetten van dromen in daden.** De begeleiding van organisaties in een dergelijk proces vormt een kernopdracht van de medewerkers van onze Zuiddienst. En dat die aanpak inderdaad mooie resultaten geeft, toont dit jaarverslag met overtuiging aan. Zo kan je op pagina 10, 11 en 12 lezen hoe ons programma rond voedselzekerheid in West-Afrika de meest kwetsbare groepen meer sociale bescherming geeft. Via betere oogsten door andere technieken en verwerking van producten, gecombineerd met alfabetisering en betere toegang tot gezondheidszorg.

Laat je overtuigen door de getuigenis van Carmen op pagina 25, waaruit blijkt hoe huispersoneel in Latijns-Amerika zich beter beschermd weet en zich sterker kan organiseren dankzij de dynamiek tot stand gebracht door de conventie 189, een mooi resultaat van samenwerking in Noord en Zuid.

Dat partners ook in staat zijn hun **programma's en werking aan te passen aan rampspoed en crisissen** bewijst het verhaal van de basiswerking van MTC in Guatemala. Ze spelen een cruciale rol in de heropbouw van hun regio na de aardbeving van november 2012 (p. 26). En in Mali realiseert 'Kondo Jigima' haar sociale-economie doelstellingen ondanks de desastreuze oorlogssituatie in grote delen van het land (p. 13).

Ook in ons Noordwerk loont die systematische aanpak, zoals de campagne rond 'toegang tot gezondheidszorg' aantoont (p. 4). Dat de minister van Ontwikkelingssamenwerking zijn handtekening zet op onze eisenbundel is niet enkel symbolisch, maar heeft **wel degelijk effect op het beleid**. Op pagina 16 lees je hoe ons beleidswerk op Europees niveau ook impact heeft op de beleidsnota's van de Europese Commissie met betrekking tot hun strategie voor sociale bescherming.

Het is dankzij jullie steun en onze gezamenlijke aanpak dat onze ambities voor een meer sociale en duurzame ontwikkeling vorm kunnen krijgen! Iets om trots op te zijn.

Iets waar we misschien ook wat van kunnen leren als we voor uitdagingen staan in onze eigen organisatie of beweging. Voor welke droom gaan we? Hoe zetten we dit om in een programma en actieplannen? Hoe begeleiden we het proces van plan naar resultaat? Ook als er een crisis onze weg kruist.

Andre Kiekens, Algemeen Secretaris Wereldsolidariteit

De campagne in 2012,

© Dominique Devliegere

In 2012 voerde Wereldsolidariteit verder campagne rond toegang tot gezondheidszorg wereldwijd. Samen met CM, Kazou, OKRA en Ziekenzorg cm. Met een duidelijke politieke boodschap en petitie-actie. Om beleidsmakers in Noord en Zuid onder druk te zetten een degelijk gezondheidsbeleid uit te werken, in samenwerking met sociale bewegingen en ziekenfondsen in hun land. En dat is nodig, want dagelijks sterven 30.000 kinderen aan ziekten die te voorkomen zijn. Gelukkig verenigen mensen zich om hun gezondheid in eigen handen te nemen.

Mid april deedde WS in 5 consultatiebureaus van Kind en Preventie **suikerbonen uit Bangladesh** uit. Terwijl baby's gemeten en gewogen werden, zong de band Carmine "Through my Eyes" in het Brusselse consultatiebureau: een oproep om met een andere, positieve blik naar het Zuiden te kijken. En ook oog te hebben voor hoe lokale mensen gezondheidszorg tot bij de allerarmsten brengen. Het hoeven niet altijd blanke dokters en verpleegsters te zijn. Mensen van terplekke zijn de beste ontwikkelingsexperts!

Naar aanleiding van de Skoebidoedag van CM, plantte Wereldsolidariteit haar campagne en **reuzenbed** neer in **Plopsaland**. 2119 bezoekers zetten hun handtekening op het bed, een oproep voor 'gezondheid wereldwijd'.

activiteiten en resultaten

Op **Mano Mundo** hield Wereldsolidariteit - onder het goedkeurend oog van Yoko Ono en John Lennon - een 'bed-in-for-health'. 1312 festivalgangers onderschreven de eisen. Om beleidsmakers in Noord en Zuid op te roepen een fatsoenlijk gezondheidsbeleid uit te werken, in samenwerking met lokale organisaties.

© Jürgen Doom

Met een **bezoek aan de minister van Ontwikkelingssamenwerking Paul Magnette** sloten WS en fos en hun respectievelijke campagnepartners hun tweejarige campagne rond 'wereldwijde toegang tot gezondheidszorg af'. Gewapend met een reuzegroot ziekenhuisbed, een megaspuut en een dossier concrete aanbevelingen overhandigden ze **handtekeningen van 73.499 individuen** en 181 organisaties aan de minister. Magnette staat volledig achter de vragen van de organisaties en plaatste zelfs zijn handtekening op het bed.

"Gezondheidszorg is vandaag de belangrijkste sector in het Belgische ontwikkelingsbeleid en dat zal ook zo blijven," stelde de minister. "De betrokkenheid van het middenveld is daarbij zeer belangrijk, zowel in het Noorden tussen ngo's, mutualiteiten, vakbonden en de overheid, als in het Zuiden, om onze respectievelijke partnerorganisaties te ondersteunen in hun acties op het terrein."

© Jürgen Doom

Naar internationalisering van sociale bewegingen in Noord en Zuid!

Een visionaire droom, een ambitieuze doelstelling, een gedurfd plan...wellicht is bovenstaande titel de combinatie van dat alles. En het is de sloganeske samenvatting van het nieuwe programma dat Wereldsolidariteit in de zomer van 2013 indient bij haar subsidiërende overheid DGD. Zo'n programma kan je beschouwen als een lange-termijnsafpraak (3 jaar) tussen Wereldsolidariteit en die overheid. Een overeenkomst waarin de ngo zich engageert om bepaalde doelstellingen te bereiken en in ruil daarvoor kan rekenen op subsidies om haar activiteiten te bekostigen. Belangrijk dus vanuit financieel oogpunt, maar het is zo veel meer dan dat.

Een programma schrijven is een participatief proces

In de zomer van 2011 - twee jaar voor de indieningsdatum van het nieuwe programma - werden de eerste voorbereidende stappen gezet: evalueren van het lopende programma, verzamelen van nieuwe tendensen, een inschatting maken van sterktes, zwaktes, kansen en bedreigingen. Een eerste interne oefening die al heel wat materiaal opleverde. De keuze om ons thematisch te **blijven concentreren op arbeidsrechten en recht op sociale bescherming** was bijvoorbeeld vlug duidelijk, met daarnaast **bijzondere aandacht voor gender, jongeren en sociale economie**. En ook de missie van de

Nooddienst van Wereldsolidariteit - draagvlak creëren binnen de Christelijke Arbeidersbeweging voor internationale solidariteit - werd herbevestigd.

In de volgende fasen van het proces, die voornamelijk in 2012 liepen, vroegen we aan zoveel mogelijk betrokkenen, zowel partners in het Noorden als het Zuiden, input bij de keuzes die voorlagen. Op een internationaal seminarie in Brussel waar we al onze strategische partners uit Noord en Zuid samenbrachten, op continentale seminars in het Zuiden, op bilaterale overlegmomenten met alle partnerorganisaties van de beweging in het Noorden, op alle mogelijke bestaande overlegmomenten en beleidsvergaderingen van WSM....Kortom: overal waar we de kans kregen, hebben we die gegrepen om zoveel mogelijk mensen inspraak te geven in de opbouw van het programma. Omdat een programma niet enkel een dossier is waarmee we onze subsidies hopen te verdienen, maar meer dan dat: een kader waarbinnen we de volgende jaren met z'n allen aan de slag willen gaan.

Een programma met een stevige visie als fundament

"We are connected – samen grip krijgen op de wereld", het is de slogan geworden die de WScampagne van 2013 draagt, en dat is niet toevallig... het is een poging om **onze visie op ontwikkeling en ontwikkelingssamenwerking gebald duidelijk te maken**. Een visie waarin we vertrekken van een analyse van de wereld van vandaag: een wereld waarin de kloof tussen arm en rijk steeds groter wordt, zowel in het Noor-

den als het Zuiden. Een wereld waarin de macht van grote bedrijven steeds toeneemt, de regulerende rol van de overheid zwakker wordt, en sociale bewegingen in alle samenlevingen het tij proberen te keren. Een wereld geconfronteerd met een systeemcrisis die hard toeslaat, in Noord en Zuid, bij grote groepen van de bevolking. En waar wij een duidelijk alternatief tegenover stellen: **de transitie naar een inclusieve, duurzame en rechtvaardige wereld**. Door wereldwijd de krachten te bundelen en zo als sociale bewegingen onze slagkracht te versterken: op lokaal, nationaal en internationaal niveau.

Tijdens de campagne van 2013 gaan we op zoek naar zoveel mogelijk bondgenoten binnen de Christelijke Arbeidersbeweging die deze visie met ons delen, dat is immers “de fond” voor heel ons programma van de volgende jaren...

Een visie is nooit helemaal af: de gesprekken en debatten die zullen gevoerd worden tijdens dit campagnejaar geven zeker nog stof tot nadenken. Je hoort er nog van!

Een programma van, voor en met onze partners

Onze partners in het Zuiden (mutualiteiten, vakbonden, vrouwen- en jongerenorganisaties...) maken allemaal zelf een concreet actieplan voor de volgende jaren. In dat actieplan bepalen ze de doelgroepen waarmee ze zullen werken, wat ze willen bereiken, welke activiteiten ze zullen organiseren en – heel belangrijk in het nieuwe programma – hoe ze gaan samenwerken om de gemeenschappelijke doelen te bereiken...

Ook met onze partners in het Noorden gingen wij in gesprek om af te toetsen **op welke manier zij internationale solidariteit een plaats willen**

geven in hun werking, en hoe wij hen daarin kunnen ondersteunen. ACW, ACV, CM, Femma, KWB, KAJ, Ziekenzorg CM, OKRA, Pasar: allemaal willen ze aandacht besteden aan dit thema en allemaal zien ze Wereldsolidariteit als hun prioritaire partner om het draagvlak hiervoor binnen hun organisatie te verbreden en te verdiepen. Maar ook allemaal vragen ze naar meer “maatwerk”: naar een aanpak aangepast aan hun specifieke doelgroepen en aan de thema's waar zij rond werken.

En allemaal vragen ze ook naar meer “internationalisering”.

Internationalisering: wat? Internationalisering: hoe?

Toegegeven: het is een containerbegrip...

Maar dat was het niet langer toen we onze bestaande concepten vanuit dit perspectief onder de loep namen en een stukje bijstuurden.

Meer eigenaarschap toevertrouwen aan een regio of deelorganisatie die een partner uit het Zuiden uitnodigt, sterkere uitwisselingsmomenten voorzien tijdens een ervaringsreis, Noordpartners sterker betrekken bij solidariteitsoproepen, Zuidpartners sterker betrekken bij de voorbereiding van een campagne, veel meer leren van mekaar... Het zal een beetje experimenteren en zoeken zijn hoe we dit concreet in de praktijk zullen waarmaken, maar er zitten zeker heel veel kansen in. Kansen om als organisatie de deuren wat verder open te zetten, kansen ook voor veel mensen om als persoon wat meer “wereldburger” te worden. Aan ons allemaal samen om deze kansen met beide handen te grijpen, en het ook de volgende jaren waar te maken!

Annemie Janssens

In 2012 gingen er verschillende continentale seminars door ter voorbereiding van het nieuwe programma 2014-2016. Enkele impressies...

Planingsseminarie Azië – 5-8 november 2012 – Phnom Penh, Cambodja

Enkele quotes vanop het seminarie:

“Ontwikkeling zonder spiritualiteit is een ramp: hoe kunnen we ons identificeren met de armen? We moeten onze solidariteit verderzetten totdat er overal vrede is op deze wereld.”

Samy van Areds - India

“Arbeidsrechten en sociale bescherming zijn met elkaar verbonden. Als de regering ons geen arbeidsrechten geeft, hoe kunnen we dan sociale bescherming bereiken? We moeten ons meer focussen op het onder druk zetten van regeringen en politici.”

Emma van Alliance of Health Workers - Filipijnen

Planingsseminarie Latijns-Amerika – 26-30 november 2012 – Antigua, Guatemala

Een week intens samenwerken met alle organisaties die Wereldsolidariteit ondersteunt in Latijns-Amerika. Dat brengt heel wat teweeg: discussies, leerrijke uitwisselingen, emotionele momenten, en vooral een sterke overtuiging dat arbeidsrechten en sociale bescherming wereldwijd slechts kunnen afgedwongen worden als we het samen doen. Sociale bewegingen hier en daar samen.

Een samenwerking opzetten tussen 12 organisaties in 3 landen van Zuid-Amerika is niet evident. Dat vergt heel wat overleg, discussies, goede wil, gedeelde engagementen en heel wat tijd. En toch slaagden ze erin om samen acties rond sociale bescherming op te stellen voor Peru, Bolivia en Brazilië. Een ingenieus rapporteringssysteem met letters, cijfers, sterretjes en bolletjes was voor hen heel logisch. De rest van de deelnemers begreep er niet veel van. Gelukkig was de uitleg erbij wel verhelderend.

Planingsseminarie West-Afrika – 12-16 november 2012 – Lomé, Togo

Met vertegenwoordigers van 20 partnerorganisaties uit 7 verschillende landen in West-Afrika ben je al snel met een grote groep, getuige deze foto. Het is een kunst om met zovelen de krijtlijnen voor een gemeenschappelijk programma rond het recht op sociale bescherming in West-Afrika uit te werken. Door de goede voorbereiding van alle partners en deskundige leiding van onder meer het team van de BCPA in Benin, is men daar wonderwel in geslaagd.

In de rand van het seminarie konden we SADD en CSTT, twee van onze partners in Togo, een hart onder de riem steken in de “Sprukfield-case”: in deze fabriek in de vrijhandelszone van Lomé werden 120 gesyndiceerde werknemers prompt ontslagen na protest op allerlei schendingen van arbeidsrechten. De eisen van SADD en CSTT, o.a. rond de hertewerkstelling van de ontslagen werknemers, werden kracht bijgezet op hun persconferentie van 11 november 2012. De aandacht van Wereldsolidariteit en ACV voor deze case werd gewaardeerd door de getroffen werknemers én getig opgepikt door de Togolese media...

Planingsseminarie Centraal-Afrika – 10-14 december – Gitega, Burundi

Samen plannen maken voor de toekomst met de partnerorganisaties uit Burundi, Congo en Rwanda: een hele uitdaging. De context is immers extreem moeilijk: drie landen gedestabiliseerd door (burger)oorlogen en geweld waar de gewone mensen het slachtoffer van zijn. En dan toch met sociale bewegingen over de grenzen heen met mekaar willen samenwerken aan meer en betere arbeidsrechten en sociale bescherming: respect!

Voedsel- zekerheid in West-Afrika, waar staan we na tien jaar?

In 2002 startte Wereldsolidariteit een programma rond voedselzekerheid in West-Afrika, in samenwerking met het Belgisch Overlevingsfonds (BOF). Dit programma zal eind 2013 aflopen. Met dit artikel staan we graag even stil bij de resultaten die dankzij dit programma gerealiseerd werden in de drie betrokken landen: Benin, Burkina Faso en Mali.

Focus op sociale oorzaken van voedselonzekerheid

Het BOF-programma richt zich naar de plattelandsbevolking in enkele regio's van de drie landen, die te kampen hebben met een chronisch voedseltekort. Er zijn verschillende oorzaken voor dit probleem. Zo zijn er de klimatologische omstandigheden, zoals overvloedige regens of langdurige droogtes; zwakke productiecapaciteiten van de vaak kleinschalige en familiale landbouwactiviteiten; economische factoren zoals prijsstijgingen van basisvoedsel en brandstof en sociale factoren zoals **de uitsluiting van het grootste en kwetsbaarste deel van**

de bevolking van enige vorm van sociale bescherming. Rond deze laatstgenoemde factor heeft Wereldsolidariteit in 2001 een programma uitgewerkt om de strijd aan te gaan tegen voedselonzekerheid samen met verschillende partnerorganisaties, in concreto spaar-en kredietinstellingen¹, sociale organisaties opgericht ter ondersteuning van mutualiteiten², lokale ngo's³ en een vakbond⁴.

1. MDB in Benin, Mufede in Burkina Faso en Kondo Jigima in Mali

2. Promusaf in Benin, RAMS in Burkina Faso en UTM in Mali

3. CEBEDES in Benin, DIRS in Burkina Faso

4. CNTB Burkina Faso

Verbeterde productie- en verwerkingstechnieken

Ter evaluatie van het programma werden in april 2013 enkele begunstigten ondervraagd over de manier waarop het programma hun leven met voedselonzeekerheid had beïnvloed. Ten eerste zagen verschillende ondervraagden **hun oogst gevoelig stijgen**. Dit schreven zij vooral toe aan de verbeterde productietechnieken die ze leerden toepassen door vormingen. Ook bevestigden ze dat ze deze technieken doorgaven aan andere producenten in hun omgeving. Daarnaast verbeterden ze ook hun technieken om de producten te verwerken tot talrijke afgeleide producten, wat vooral vrouwen doen.

“Vroeger verbouwde ik geen maniok. Vorig jaar ben ik begonnen met één veld maniok; nu heb ik er vier. Vroeger verwerkte ik de maniok enkel in gari. Nu verwerk ik maniok in gari ahayoue (van betere kwaliteit), in lafu, en in bloem voor broodbereiding. Ik maak ook beignets van maniok die ik aan de kinderen verkoop”

(verwerkster van maniok, Fanto, Benin)

Wereldsolidariteit kreeg sinds 2009 steun vanuit het Fonds voor Bestaanszekerheid van de werknemers van de Belgische petroleumsector. Hiermee investeerden de partners in **beter materiaal op basis van zonne-energie** voor het drogen, raspen en bewaren van producten.

Betere prijsafspraken

Daarnaast **leerden velen ook lezen en schrijven** dankzij het programma, waardoor ze nu sterker staan bij onderhandelingen over prijzen en afspraken. Producenten werden in contact gebracht met vrouwengroepen die zich versterkten in het verwerken van de producten en samen maakten zij duidelijke afspraken om efficiënter samen te werken én sterker te staan tijdens onderhandelingen met grotere commercianten uit de steden. In Mali bijvoorbeeld worden de gedroogde ajuinen nu massaal verkocht in de hoofdstad en zelfs in het buitenland.

Een belangrijk resultaat van het programma is dat mensen die voordien jaarlijks een periode van schaarste kenden van 3 à 4 maanden, **minder of zelfs geen problemen meer ondervinden om deze periodes te overbruggen**. Dit schrijven zij enerzijds toe aan de verbeterde bewaarstechnieken, die zij via vormingen leerden, en via het investeren in betere opslagruimtes dankzij

een investeringsfonds. Anderzijds zorgde de betere verkoop van hun productie ervoor dat ook hun inkomsten stegen.

“Vroeger (in het droge seizoen), moesten we thuis blijven en de droogte ondergaan. Nu gaan we naar het Noorden om onze gari (griesmeel) te verkopen en mais en ‘ignames’ te kopen”

(verwerkster in Glo Djibgé, Benin)

Gezondheidszorg en preventie ondervoeding

Ook een betere toegang tot gezondheidszorg is een belangrijke factor voor voedselzekerheid. De laatste jaren van het programma werkten de partners met 45 mutualiteiten samen, met een 30.000-tal leden. Door de terugbetaling van eerstelijnszorg door de mutualiteiten, gaan mensen die zich voordien geen of maar sporadisch medische zorgen konden veroorloven, nu sneller op consultatie en volgen ze ook beter de voorgeschreven behandeling. Daarnaast profiteerden vele leden van kooklessen, georganiseerd door de mutualiteiten, rond **voedzaam koken met lokale producten**. In het kader van deze lessen, werd tegelijk de gezondheidstoestand van kinderen gecontroleerd. Ouders van kinderen met verschijnselen van ondervoeding werden bijgestaan met extra advies en werden ook opgevolgd. Kinderen die ernstig ondervoed waren, werden doorverwezen naar gespecialiseerde centra.

Het einde van het programma betekent gelukkig niet het einde van de werking rond voedselzekerheid door de partnerorganisaties en Wereldsolidariteit. Vanaf 2014 zal een nieuw meerjarenprogramma rond het recht op sociale bescherming voor een groot deel de strategieën rond voedselzekerheid verder zetten en versterken, in samenwerking met dezelfde partners.

Katrien Beirinckx

© Annelies Van Peteghem

Oorlog krijgt de **kracht van sociale bewegingen** niet stuk

Het werkjaar 2012-2013 was opnieuw een zeer moeilijk jaar voor onze drie Malinese partnerorganisaties. De politieke en militaire crisis (zie p. 15), zorgde voor een verslechtering van de sociale en economische problemen waaronder de bevolking in het arme land al leed. Uiteraard beïnvloedden deze verschillende crisissen ook de werking van de drie partnerorganisaties.

Wereldsolidariteit werkt in Mali samen met drie organisaties: de Malinese Christelijke arbeidersbeweging (MMTC), de Unie van spaar- en kre-

diefondsen Kondo Jigima en de Technische unie van de Malinese mutualiteit (UTM).

Crisis in de microfinancieringssector

De economische crisis die verder toeneemt door de oorlogssituatie, de voedselcrisis en de humanitaire crisis heeft de Malinese microfinancieringssector, waarbinnen Kondo Jigima actief is, ernstig aangetast. Al sinds 2011, ruim vóór de staatsgreep, maakte deze sector een moeilijke periode door, als gevolg van geruchten over devaluatie van de West-Afrikaanse frank, graantekort door het gebrek aan regen en de onveilige situatie in de noordelijke regio's (Kidal, Gao, Mopti en de provincie Nara). Kort na de staatsgreep in maart 2012, bleven de banken en instellingen binnen de microfinancieringssector dicht. Toen ze terug open gingen, hebben de klanten - gedreven door onzekerheid over de toekomst - massaal hun geld afgehaald. In een dergelijke situatie van onzekerheid, verloopt de terugbetaling van de lopende kredieten moeizaam en zijn de nieuwe kredietaanvragen schaars. **Toch heeft het team van Kondo Jigima alle activiteiten kunnen realiseren** die deel uitmaken van de ontwikkelingsprogramma's van de sociale economie tegen de voedselonveiligheid in drie regio's van het land.

Het aantal terugbetalingen van kleine kredieten verleend aan producenten, ligt lager dan de vorige jaren, maar door de accurate opvolging en sensibiliseringsacties, is het aantal sinds enkele maanden opnieuw toegenomen.

Rem op uitbreiding ziektebescherming

De UTM, sinds 2011 door de Malinese overheid aangesteld voor de invoering van de Nationale Strategie voor de uitbreiding van de ziektebescherming door ziekenfondsen, werd in 2012 tegengewerkt in haar taak. Omdat de overheid haar belofte om bij te dragen tot de financiering van de ontwikkeling van de mutualiteitsbeweging en van de organisatie van een vrijwillige ziekteverzekering voor de bevolking, niet kon nakomen. Met de steun van Wereldsolidariteit, de Landsbond der Christelijke Mutualiteiten en de Christelijke mutualiteit van Oost-Henegouwen, werkt de UTM verder aan de ontwikkeling van de ziekenfondsen in het land, ondanks de moeilijke omstandigheden.

Uitstel geplande acties

De MMTC, een beweging bestaande uit gelovige arbeiders die zich op vrijwillige basis verenigen in de strijd voor een beter sociaal welzijn en betere werkomstandigheden, is door de politieke impasse genoodzaakt om haar pleidooi voor recht op werk en sociale bescherming voor de leerkrachten van de openbare scholen, uit te stellen. Bovendien hebben de activiteiten van het actieplan **geleden onder de onveilige situatie** in het land. De acties in de regio's Mopti en Ségou zijn niet op een normale manier opgevolgd omdat ze te dicht bij het oorlogsgebied gelegen zijn. Tegelijkertijd werden de acties gekozen in functie van een onontbeerlijke solidariteit met de gevluchte bevolking uit het noorden.

Katrien Beirinckx

De oorlog in Mali

Het huidige conflict begon al op 17 januari 2012 met een aanval tegen het regeringsleger in het noorden van Mali door Touareg-rebellen en Arabische islamistenstrijders, waarvan een belangrijk deel zwaar bewapend en met veel militaire ervaring teruggekeerd was uit Libië na de val van Kadhafi.

Frustraties over de gebrekkige middelen van het regeringsleger om deze aanvallen het hoofd te bieden, over corruptie bij de overheid en verdinkingen rond de mogelijke betrokkenheid van deze laatste bij drugstrafieken in de noordelijke regio's, volstonden voor een groep militairen om via een staatsgreep president ATT te verdrijven. Deze staatsgreep zorgde enerzijds voor een nationale politieke crisis die tot op vandaag voortduurt. Anderzijds maakten de Touaregs en de islamistische strijders gebruik van de onrust in Bamako om in een snel tempo drie noordelijke regio's (Goa, Kidal en Timbukto) te veroveren. De Touaregs riepen daarop de onafhankelijkheid van de regio uit, terwijl de islamisten een heilige oorlog uitriepen waarbij zij een extremistische naleving van de sharia eisten bij de bevolking. Al snel bereikten verhalen over foltering, verkrachtingen, plunderingen en grote onrechten de buitenwereld. 475.000 mensen sloegen intussen op de vlucht voor het conflict, naar andere regio's binnen Mali (300.000) of naar het buitenland (175.000).

Omwille van hun verschillende belangen en doelstellingen bij de verovering van de noordelijke regio's, keerden de Touareg-rebellen en de islamistische strijders zich vrij snel tegen elkaar. De Touareg-rebellen werden in het najaar van 2012 teruggedreven door de islamisten, die daarop waardevol erfoegd in de regio verwoestten, omdat zij dat beschouwden als afgoderij.

Toen in januari 2013 de islamisten koers begonnen te zetten richting hoofdstad Bamako, besliste Frankrijk troepen te sturen naar de regio. De Franse troepen werden later ondersteund door troepen uit Afrikaanse landen. Zij slaagden erin de islamisten terug te drijven, tot in de heuvels van Noord-Mali. Ook België besloot een 75-tal manschappen te sturen en 2 transportvliegtuigen en 2 helikopters om medische evacuaties uit te voeren.

Sinds april 2013 trekt Frankrijk stilaan zijn manschappen terug, maar het land zal een duizendtal militairen ter plaatse houden. Een VN vredesmissie, in nauwe samenwerking met de Afrikaanse Unie en de Economische Gemeenschap van West-Afrikaanse Staten (ECOWAS), moet de democratie in het land herstellen en de noordelijke helft van het land stabiliseren. In mei ten slotte, engageerden een honderdtal landen en internationale instellingen zich voor het vrijmaken van een budget van 3 miljard euro voor de heropbouw van Mali.

Wereldsolidariteit en de Europese ontwikkelingssamenwerking

Op 20 augustus 2012 nam de Europese Commissie een nieuwe beleidsnota aan met de welluidende titel: "Sociale bescherming in het ontwikkelingsbeleid van de Europese Unie". Sindsdien kunnen Europese landen die een beleid rond sociale bescherming willen uitbouwen, daarvoor beroep doen op de EU. Een belangrijk resultaat van het beleidswerk van Wereldsolidariteit. Bart Verstraeten, beleidsmedewerker bij WS, legt uit hoe dit in zijn werk is gegaan en waarom het zo belangrijk is.

Het schip van de EU een beetje van koers doen veranderen is te vergelijken met David en Goliath?

Bart: Dat is zo, inwerken op de Europese instellingen is een werk van lange adem. Samenwerking met andere organisaties is dan ook de sleutel hiervoor. Het verhaal begon op het

Wereld Sociaal Forum in Nairobi in 2007, waar WS contacten legde met ngo's zoals Solidar (Europese koepel van socialistische ngo's), Save the Children, Help Age International, Light for the World enz. Al deze organisaties zijn met bepaalde aspecten van sociale bescherming bezig, maar de gemeenschappelijke doelstelling was om ervoor te zorgen dat sociale bescherming een prioriteit werd in het Europese ontwikkelingsbeleid. De "European Working Group on Social Protection" was geboren en startte haar lobbywerk naar Europarlementariërs, de Europese Commissie en de Europese Raad. Toenmalig Europees Commissaris voor Ontwikkelingssamenwerking Louis Michel kreeg de eerste eisen van de groep onder ogen, maar het was zijn opvolger Andris Piebalgs die de procedure in gang zette in 2011. Ook op dit niveau geldt dus "de kracht van mensen samen".

Een dergelijke beleidsnota erdoor krijgen, waarom zet WS daar zo sterk op in?

Bart: De EU is de grootste donor ter wereld. Dat is al een eerste goede reden. Invloed hebben op dit budget is een belangrijke hefboom voor het realiseren van een wereldwijde sociale bescherming. Landen kunnen nu beroep doen op midelen om dit in hun land te realiseren. En daar begint de volgende stap in het lobbywerk, samen met onze partners in het Zuiden. Voor hen liggen twee grote uitdagingen klaar: enerzijds ervoor zorgen dat hun overheid sociale bescherming op de agenda zet en anderzijds betrokken zijn als sociale beweging bij de ontwikkeling en uitvoering van dat beleid van sociale

Bart Verstraeten - Beleidsmedewerker bij WS

bescherming. Ook voor onze zuidpartners is samenwerking de sleutel om dit te realiseren. Dit verklaart waarom Wereldsolidariteit in haar programma extra middelen voorziet voor die samenwerking en ondersteuning biedt bij hun nationale lobbywerk.

Een tweede reden is natuurlijk dat sociale bescherming in de eerste plaats een mensenrecht is en dat daar tot voor kort eigenlijk weinig aandacht aan werd geschonken in het debat over ontwikkelingssamenwerking.

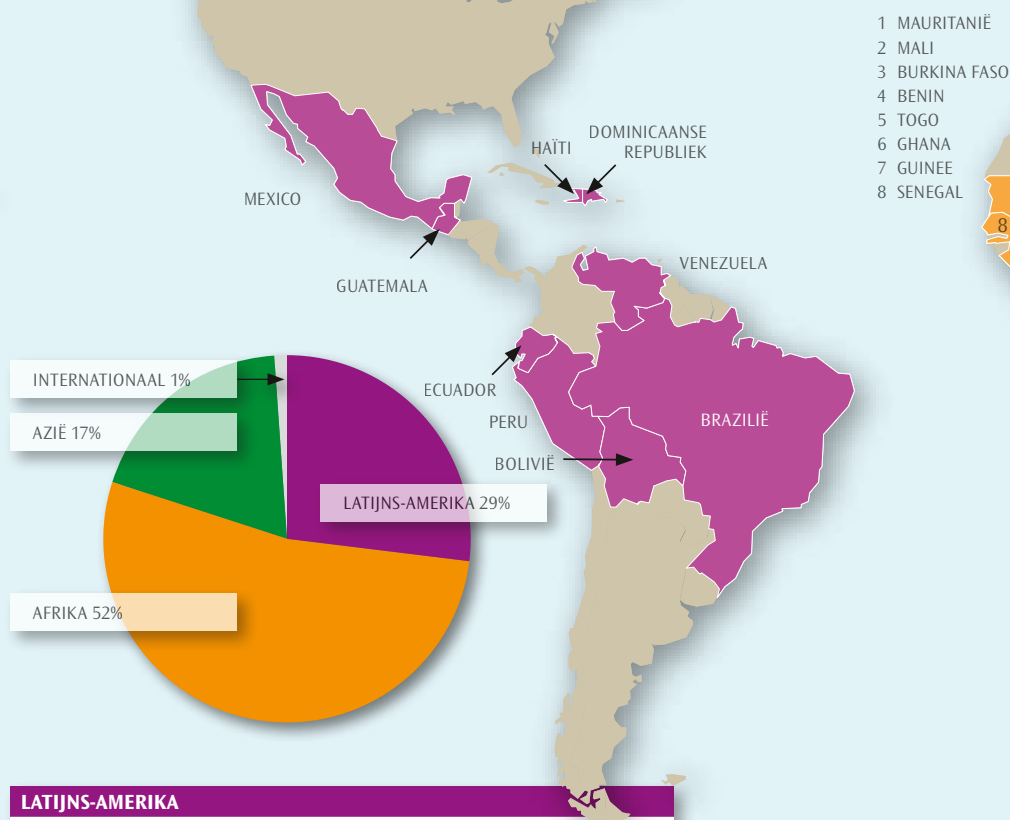
Je zegt "tot voor kort", betekent dat dat er nu wel meer aandacht voor is?

Bart: Absoluut, zowel de IAO (Internationale Arbeidsorganisatie), de Verenigde Naties, de Wereldbank als de G20 hebben in de laatste jaren meer aandacht geschonken aan dit thema. En zelfs de nieuwe Belgische wet op ontwikkelingssamenwerking onderlijnt het belang van sociale bescherming voor duurzame ontwikkeling. In zekere zin heeft de crisis ons beleidswerk een duwtje in de rug gegeven: beleidsmakers beseften plots hoe belangrijk sociale bescherming is. Zeker in tijden van crisis is het cruciaal dat mensen kunnen rekenen op een buffer die hen beschermt tegen de gevolgen van ziekte, werkloosheid etc.

Je stelt vaak dat het traject van deze "Europese mededeling over sociale bescherming in het ontwikkelingsbeleid van de EU" een illustratie is van hoe WS internationaal beleidswerk invult.

Bart: Alles vertrekt steeds van bij de werking van onze partners in het Zuiden: zij tonen aan dat de uitbouw van initiatieven van sociale bescherming mogelijk is en dat er een draagvlak voor is, zelfs bij mensen met weinig middelen. Met ons educatiewerk mobiliseren we onze strategische partners binnen de Christelijke Arbeidersbeweging rond dit belangrijke thema. Wij hebben dit draagvlak in Zuid en Noord broodnodig om onze beleidsmakers zover te krijgen dat ze sociale bescherming dan ook als een prioriteit inschrijven in hun ontwikkelingsbeleid. De nieuwe Europese beleidsnota schept nu de voorwaarden voor onze partners in het Zuiden om hun projecten verder te zetten én het helpt hen om hun verwezenlijkingen te laten verankeren in hun samenleving. Kort door de bocht zou je kunnen stellen dat de Europese beleidsnota over sociale bescherming binnenkort haar vertaling zal vinden in de beleidslijnen van heel wat landen in het Zuiden.

Fabienne Sichien

LATIJSNS-AMERIKA

29% van de middelen | 9 landen | 35 partners

CENTRAAL-AMERIKA

15% | 4 landen | 16 partners

Dominicaanse Republiek | Guatemala | Haïti | Mexico

ZUID-AMERIKA

10% | 5 landen | 15 partners

Bolivië | Brazilië | Ecuador | Peru | Venezuela

CONTINENTAAL LATIJSNS-AMERIKA

4% | 4 partners

IN 2012 STEUNDE WERELDSOLIDARITEIT

AFRIKA

52% van de middelen | 15 landen | 39 partners

CENTRAAL-AFRIKA

16% | 5 landen | 14 partners

Burundi | Congo | Gabon | Kameroen | Rwanda

WEST-AFRIKA

32% | 9 landen | 22 partners

Benin | Burkina Faso | Ghana | Guinee | Mali | Mauritanië | Niger | Senegal | Togo

OOST-AFRIKA

1% | 1 land | 2 partners

Ethiopië

CONTINENTAAL AFRIKA

3% | 1 partner

AZIE

17% van de middelen | 7 landen | 23 partners

ZUID-AZIE

10% | 4 landen | 13 partners

Bangladesh | India | Nepal | Sri Lanka

ZUIDOOST-AZIE

5% | 3 landen | 7 partners

Cambodja | Filipijnen | Indonesië

CONTINENTAAL AZIE

2% | 3 partners

INTERNATIONAAL

1% van de middelen | 2 partners

97 PARTNERS IN 31 LANDEN

Doorheen het jaar ontvangt u nieuws over onze werking. Onze partners in Noord en Zuid vertellen hun verhaal. U deelt in hun vooruitgang en realisaties. Beelden zeggen vaak heel veel, maar cijfers spreken ook! Het is meer dan logisch dat wie ons steunt duidelijke en transparante informatie krijgt. Daarom vindt u hieronder een overzicht van de middelen van Wereldsolidariteit en waaraan ze besteed worden.

Transparantie

Wereldsolidariteit werkt met middelen afkomstig uit giften, structurele overeenkomsten en subsidies. Hiervoor doen wij beroep op uw vrijgevigheid en die van vele organisaties. Op deze manier werken, vereist een doorzichtige en overzichtelijke communicatie. U heeft het recht te weten wat er met uw gift gebeurt. Aangezien de ruimte in dit jaarverslag beperkt is, publiceren we hier een beknopte versie van onze cijfers. Een uitgebreider overzicht van onze activiteiten, de balans en de resultatenrekening bezorgen wij u graag op uw verzoek. U kunt ook surfen naar onze website www.wereldsolidariteit.be of naar www.ngo-openboek.be of www.filantropie.be

Meer inkomsten dan uitgaven in 2012

We sloten 2012 af met 339.308 euro meer inkomsten dan uitgaven. Dit komt omdat Wereldsolidariteit dit jaar 2 legaten mocht ontvangen. Daarnaast is het resultaat toe te schrijven aan een stijging van de inkomsten uit giften en lokale acties. Dit positieve resultaat wordt opzij-

gezet als reserve, bestemd om de werking in het Zuiden en hier te verzekeren. We kunnen erop terugvallen in onvoorziene omstandigheden, zoals een natuurramp in het Zuiden, een niet tijdig uitbetaalde subsidie, of een bepaalde voorziene inkomst die niet gehaald wordt.

De inkomsten in 2012

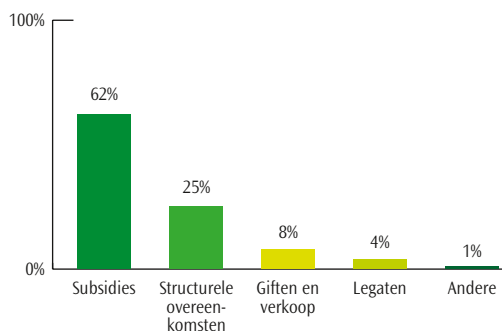
De subsidies

In 2012 ontving Wereldsolidariteit 5,4 miljoen euro subsidies. Dit komt neer op 62 % van de totale inkomsten. Het grootste deel van dit bedrag kwam van de federale overheid. De rest van dit bedrag werd ons overgemaakt door andere, regionale overheden zoals gemeentes, steden, provincies of Europa. Samen zijn zij goed voor 134.780 euro.

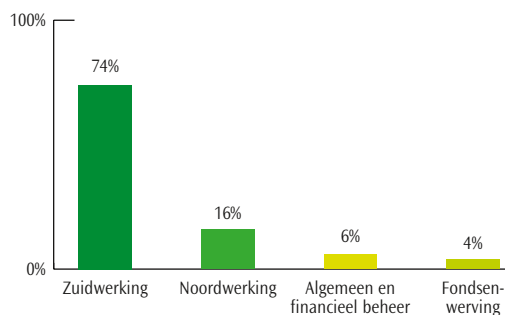
Tegenover deze grote bedragen staat een zorgvuldig uitgestippeld meerjarenprogramma. Hierin worden vooraf alle activiteiten en resultaten duidelijk omschreven. De jaarlijkse subsidie hangt samen met een uitgebreide verslaggeving. Jaarlijks verantwoorden we zorgvuldig iedere euro die besteed wordt, zowel hier als in het Zuiden, bij onze subsidiërende overheden.

RESULTATENREKENING WERELDSOLIDARITEIT			
UITGAVEN 2012		INKOMSTEN 2012	
Zuidwerking	6.266.431	Subsidies	5.464.530
Noordwerking	1.382.905	Structurele overeenkomsten	2.220.666
Algemeen en financieel beheer	529.371	Giften en verkoop	688.042
Fondsenwerving	311.487	Legaten	391.353
		Andere	64.911
TOTAAL UITGAVEN	8.490.193		8.829.502

Inkomsten 2012

Uitgaven 2012

De eigen middelen

We blijven er jaarlijks voor gaan om naast de subsidies middelen te verzamelen uit verschillende inkomstenbronnen. Zo kunnen we als organisatie gezond en onafhankelijk blijven. We stellen ons tot uitdaging om minstens 35% aan middelen te verzamelen die niet door overheden gesubsidieerd worden. In 2012 verzamelde Wereldsolidariteit 3.364.972 euro, dit komt neer op 38% van de totale inkomsten.

Waar komen deze eigen middelen vandaan?

De inkomsten uit giften en verkoop

3.594 individuele personen en families en 1.014 organisaties/afdelingen schonken samen een bedrag van 688.042 euro, goed voor 20% van de eigen middelen. Waarvoor onze oprechte dank aan allen!

De structurele overeenkomsten

Naast de spontane giften sloot Wereldsolidariteit in 2012 met 33 partners binnen en buiten de Christelijke Arbeidersbeweging een structurele overeenkomst. Dit zorgde voor een totaal bedrag van 2.220.666 euro. Een heel groot bedrag, goed voor 66% van de eigen middelen. Een duidelijk teken van de solidariteit van de arbeidersbeweging met het Zuiden.

De samenstelling van dit bedrag ziet er als volgt uit:

- 271.418 euro werd ons overgemaakt door 11.11.11, als onderdeel in een meerjarenovereenkomst met de Vlaamse koepel voor Noord-Zuidorganisaties.
- Overeenkomsten met partners als CM, ACV, ACW, MOC, VDK-Spaarbank, Femma, KWB, KAJ zorgden samen voor een gewaardeerd bedrag van 1,4 miljoen euro.
- Het overige bedrag is afkomstig van fondsen en vakbondscentrales, mutualistische verbonden, regionale deelorganisaties en Haïti Lavi 12.12, die voor specifieke projecten hun steun overmaakten.

Het aandeel aan structurele overeenkomsten daalde in 2012 tov het jaar 2011 door het wegvallen van de gift van Groep Arco. Dit werd voor een deel opgevangen door vernieuwde structurele overeenkomsten met deelorganisaties zoals ACV en CM.

De legaten

We budgetteerden in 2011 een licht verlies voor het komende jaar. Dit verlies werd in 2012 toch omgezet naar een positief resultaat, vooral dankzij twee legaten. Samen goed voor een onverwachte 391.353 euro, die we eind 2012 ontvingen.

De uitgaven in 2012

Investerings in het Zuiden

In 2012 ging 6,3 miljoen euro, ofwel 74 % van de middelen, naar onze Zuidwerking en partners in het Zuiden. Hiermee konden wij 97 partners in 31 landen de mogelijkheid geven om hun werk uit te voeren. Via onze Wereldburgerkrant, ons e-zine en onze website kan u volgen wat onze partnerorganisaties met onze steun realiseerden.

Investerings in het Noorden

Naast de investering in de partners in het Zuiden, wil onze organisatie ook in het Noorden, hier dus, haar rol spelen. We doen dat door zoveel mogelijk mensen ervan te overtuigen dat waardig werk en sociale bescherming de sleutels zijn om armoede op een duurzame manier uit te sluiten. Via campagnes en politiek lobbywerk zetten we de neuzen in dezelfde richting. In 2012 ging 16% van de middelen naar ons werk in het Noorden.

Kwaliteitsgarantie en transparantie van de werking hier en in het Zuiden

6% van de middelen gingen naar het algemeen en financieel beheer van onze organisatie. Deze middelen maken het mogelijk om kwaliteitsvol werk te leveren en correct en transparant te functioneren en communiceren.

Verzekeren van de middelen

4% van de middelen besteedden we aan fondsenwerving. Met deze som verzamelden we niet alleen middelen, het geld werd ook gebruikt om op een kwalitatieve manier te rapporteren aan onze donateurs.

Ze waarborgt de morele kwaliteit van fondsenwerving en de doorzichtigheid van de rekeningen van haar leden aan de Belgische bevolking. Ze controleert met andere woorden of een organisatie op een ethisch verantwoorde manier haar middelen verwerft en laat organisaties in ruil daarvoor toe haar label te publiceren. Jaarlijks voert ze een controle uit op de cijfers van haar leden.

Ook in 2012 scoorde onze organisatie een uitstekend resultaat bij de VEF-controle. Via ons lidmaatschap bij het VEF willen we aantonen dat u er als Wereldburger op kan rekenen dat we omzichtig met uw geld omspringen, en dat uw gift goed besteed wordt.

Bedankt!

Wij bedanken al onze donateurs oprecht voor hun vertrouwen en hun vrijgevigheid. Van harte bedankt voor uw hart voor het Zuiden, uw steun maakt echt een verschil.

Speciale dank!

Een gift schenken aan een goed doel is een noble daad, het draagt bij tot een betere wereld. Een goed doel opnemen in uw testament is bijdragen tot een betere wereld, ook na de dood. Wereldsolidariteit wil haar oprechte deelneming betuigen aan de familieleden en dierbaren van mevrouw Maria Michiels en mijnheer Jozef Meeuwissen. Zij begunstigen ons met een gewaardeerd legaat. In naam van onze organisatie en al onze partners in het Zuiden zijn wij hen dankbaar. Hun gulheid doet leven, letterlijk. Met oprechte dank!

Heeft u nog vragen, aarzel niet me te contacteren. Katrien.liebaut@wsm.be, 02/246.36.79

Katrien Liebaut

Wereldsolidariteit is lid van de vereniging voor ethiek in de Fondsenwerving, of VEF.

Deze vereniging werd een aantal jaar terug opgericht door enkele fondsenwervende organisaties.

In actie voor huispersoneel in Latijns-Amerika

Misschien herinnert u het zich nog: op 16 juni 2011 wordt de conventie voor huispersoneel aanvaard op de Conferentie van de Internationale Arbeidsorganisatie (IAO). Een belangrijke eerste stap naar waardig werk voor deze kwetsbare werknemers. Maar zeker niet de laatste. Want het is cruciaal dat nationale overheden deze conventie “ratificeren”, of nog: omzetten in een wet. In 2012 hebben heel wat sociale bewegingen dan ook volop ingezet op dit doel, zo ook in Latijns-Amerika. Collega Fanny Sanchez in Peru maakte er een overzicht van.

Huispersoneel in Latijns-Amerika: de feiten

Latijns-Amerika en de Caraïben, is met **19,6 miljoen huisarbeidsters**, de regio met het op één na hoogste percentage huispersoneel. Op wereldvlak spreekt de IAO van 52,6 miljoen. Lange werkdagen van meer dan 12 uur, lage lonen en een gebrek aan essentiële arbeidsrechten maken dat het huishoudelijk werk in vele landen een vorm van slavernij is. De meest kwetsbare groep zijn de migranten, die vaak inwonen bij de familie die hen tewerkstelt. Vaak kennen ze de taal of de lokale wetten niet zodat ze zich moeilijk kunnen beschermen tegen praktijken van uitbuiting en

slavernij. Ze zijn vaak slachtoffer van seksueel en/ of fysiek of psychologisch geweld. Niet zelden wordt hun loon niet eens uitbetaald.

C 189, een grote stap

Met de Conventie 189 en Aanbeveling 201 die in 2011 op de IAO werden aanvaard, wordt huisarbeid eindelijk erkend als specifieke arbeid, en worden arbeidsrechten voor huispersoneel vastgelegd. De conventie voorziet o.a. in het recht op een minimumloon (in landen waar dit bestaat); een maandelijkse betaling van dit loon; toegang tot sociale zekerheid (ook bij zwangerschap); een vrije dag per week; afspraken rond arbeidstijd en het recht om zich te verenigen in een vakbond.

Bolivia ratificeert

In 2012 bundelden 40 organisaties van het Boliviaanse middenveld de krachten om te strijden voor een snelle ratificatie van de conventie. Eén van hen was Gregoria Apaza, partner van Wereldsolidariteit en al jarenlang bezig met lob-

bing rond genderthema's. Op 24 oktober 2012 werd de conventie dan eindelijk geratificeerd in Bolivia, een belangrijke mijlpaal voor de Andesgemeenschap in het land.

Brazilië: nieuwe wet

Ook Brazilië boekte recent vooruitgang. Een ratificatie is er nog niet maar wel werd er een wet afgekondigd die arbeidsrechten opentrekt naar huispersoneel zodanig dat ze dezelfde rechten hebben als andere Braziliaanse werknemers. De WS-partners CEDAC, JOC en MTC voerden samen acties met de vakbonden van huispersoneel van Rio de Janeiro. Er werd ook een hoorzitting gehouden in het parlement, met een stevig pleidooi voor de conventie 189.

Dominicaanse Republiek: eerste nationale vakbond

In de Dominicaanse Republiek richtte men een nationale vakbond voor huispersoneel op, een erg belangrijk resultaat in 2012. Daarnaast overhandigde het intersyndicaal vrouwencomité –

waarin ook vrouwen van WS-partner CASC zitten – 25.000 handtekeningen aan de minister van Arbeid met de vraag om 7 sleutelconventies van de IAO te ratificeren, met nadruk op C189. De senaat voert momenteel een debat over de ratificering van de conventie voor huispersoneel met positief advies van het ministerie van Arbeid.

Peru: stevige lobbying

In Peru bestaat al een wet rond huispersoneel maar die vertoont een aantal leemtes, zodat huisarbeidsters nog gediscrimineerd worden in vergelijking met andere werknemers. Daarom is de ratificering van conventie 189 nog belangrijk. In 2012 deed JOC Peru verschillende acties samen met andere organisaties van huispersoneel. Ze organiseerden een open forum, de nieuwe minister van Arbeid kreeg veel lobbyisten over de vloer en werd geconfronteerd met een piket, maar tot op heden lukte het nog niet om de conventie te ratificeren.

En België?

Tot nu toe, we schrijven juni 2013, ratificeerden 9 landen de conventie: de Filipijnen, Italië, Mauritius, Bolivia, Nicaragua, Uruguay, Paraguay, Duitsland en Zuid-Afrika. Hiermee hebben organisaties in de betrokken landen een middel in handen om de rechten van huispersoneel af te dwingen. Maar het valt meteen op: België ontbreekt nog in het lijstje. Samen met ACV Voeding en Diensten klopte Wereldsolidariteit herhaaldelijk op de deur van Minister De Coninck om de conventie te ratificeren, maar totnogtoe zonder resultaat. Wordt vervolgd dus...

Fanny Sánchez

Van washulpje tot voorvechtster voor Peruaans huispersoneel

Carmen Esther Argandona Vasquez weet waarover ze spreekt, ze heeft het zelf allemaal meegemaakt: “Op acht was ik al wees, en ik kwam terecht bij een oom om er de was en de plas te doen, in ruil voor kost en inwonen. Geld kreeg ik niet, wel kon ik naar school gaan. Toen ik twaalf werd, ging ik bij een andere familie werken. Daar kreeg ik naast kost en inwonen 60 dollar per maand. Ik at er ook fruit. Bij mijn oom moest ik daar afblijven. En ik begon aan de middelbare school. Op mijn vijftiende ging ik voor het eerst naar een bijeenkomst van de JOC, de Christelijke Arbeidersjeugd van Peru. JOC had een radioprogramma. Zo hoorde ik voor het eerst dat jongeren rechten hadden, en dat die gerespecteerd moeten worden. Mijn ogen gingen open, hier wilde ik me voor inzetten. Na slechts enkele jaren, werd ik voor drie jaar verkozen als nationaal coördinator. In 2001 begonnen we ook met een vakbond voor jonge vrouwen die werken als huispersoneel. En we behalen resultaten, zo heeft Peru sinds 2003 een wet die het huispersoneel beschermt. Maar er is nog werk aan de winkel. De volgende stap is nu de ratificatie van de conventie 189”

© Jan Selleslags

De kracht van zelforganisatie en synergie

Partnerorganisaties maken langetermijnplannen in samenwerking met Wereldsolidariteit. Rond arbeidsrechten en het creëren van werk bijvoorbeeld. Soms worden die plannen door elkaar geschud en dienen zich andere levensnoodzakelijke prioriteiten aan. In Guatemala gebeurde dit letterlijk toen eind 2012 het land beefde.

Schade door de aardbeving

Op 7 november 2012 had er voor de westkust van Guatemala op 33 kilometer diepte een aardbeving met een kracht van 7,4 op de schaal van Richter plaats. Het zwaarst getroffen werd het departement van San Marcos, gelegen in het westen van het land. Hier kwamen 57 mensen om en werden 10.500 woningen verwoest. De *Movimiento de Trabajadores y Campesinos* (MTC), een beweging van arbeiders en boeren en al jaren partner van Wereldsolidariteit, heeft haar hoofdzetel in San Marcos. De aardbeving heeft de werking van MTC aardig door elkaar

geschud. Hun vormingscentrum, tevens hoofdzetel, is vernield en onbewoonbaar verklaard. Bureaus en pc's zijn verloren gegaan. MTC moet een ander gebouw huren om hun werking te garanderen. Maar door de schaarste op de huurmarkt tegen een heel hoge huurprijs. Verder heeft de hele bouwsector te maken met corruptie. Verantwoordelijken van het ministerie voor heropbouw zitten ook in de bouwbusiness. Omdat er weinig controle is, worden veel nieuwe gebouwen met minderwaardig materiaal gebouwd.

Heropbouwplan MTC

Het heropbouwplan van MTC wordt uitgevoerd in twee fasen. Eerst is er gewerkt rond de hoogste noden en gezondheid: levensmiddelen en onderdak voorzien voor de mensen, heropbouw van hun woning, aandacht voor de algemene gezondheid, zowel psychisch als fysisch. In de tweede en huidige fase startte men met duurzame constructie: heropbouw woningen, water, riolering, kredieten en toegang tot diensten.

Samenwerking met lokale initiatieven

Spontaan hebben er zich van onderuit comités gevormd die geld en middelen zoeken voor de heropbouw. Zij doen ook aan lobbywerk. Met steun van MTC. Mensen komen ook spontaan naar MTC voor juridisch advies. Heel belangrijk momenteel. Hoe je huis of grond terug verwerven bijvoorbeeld: de meeste mensen hebben immers geen eigendomspapieren van hun woning of grond meer. Verder wordt er ook veel aandacht besteed aan het welzijn van de slachtoffers, vooral van de kinderen. Zij krijgen een speelruimte en aangepaste traumabehandeling. Toch blijft het vooral opboksen tegen grote problemen. Bedrijven en individuen maken misbruik van de situatie. Omliggende mijnbedrijven beweren ten onrechte dat de grond rond

de mijnen gevaarlijk is voor bewoning. Dit is gewoon een slinkse manier om de mijnsites uit te breiden en mensen en hun kleine eigendommen weg te kopen. Vaak met gewelddadige intimidatie.

Heroriëntering WS-programma

Het oorspronkelijke samenwerkingsprogramma van WS-MTC was gericht op het creëren van werk. Maar door de aardbeving zijn er nu andere prioriteiten. Begrijpelijk. Hun coöperatieve van diensten wordt nu omgevormd naar een coöperatieve voor de bouw en renovatie van woningen, juridische begeleiding rond eigendomsrechten en de reorganisatie van de gemeenschappen. De verschuivingen in het programma zijn ondertussen gebeurd en goedgekeurd door Wereldsolidariteit. Er worden extra middelen voorzien, mede ook door het samenwerkingsakkoord met ACV-CM-ACW Leuven. Een stevige beweging als MTC, die sterk verankerd zit in het sociale weefsel van San Marcos, zal een belangrijke rol kunnen spelen in de gemeenschapsversterking.

Ellen Verryt

© Jan Selleslagers

Syndicalist zijn in Cambodja: geen evidente zaak

Vakbondswerk in het Zuiden is een moeilijke en gevaarlijke zaak. Werknemers zijn vaak erg kwetsbaar en worden uitgebuit omdat ze volledig overgeleverd zijn aan de goede wil van hun werkgever. In Cambodja ondersteunt Wereldsolidariteit de *Cambodian Labour Confederation* (CLC): een jonge, dynamische en politiek onafhankelijke vakbond die ontstaan is uit C.CAWDU, een vakbondscentrale van kledingarbeid(st)ers. Vakbondswerk loont. C.CAWDU kreeg in 2012 internationale erkenning door de toekenning van een Noorse prijs voor vakbonden die zich uitzonderlijk verdienstelijk gemaakt hebben. De Cambodjaanse syndicalisten werken ook aan de verbetering van de arbeidsomstandigheden van de 'bierpromotie-meisjes' die in de toeristische sector en de horeca het bierverbruik van de klanten moeten opdrijven.

14 juni 2012, Oslo, Noorwegen. In een afgeladen volle zaal nemen Ath Thorn en Kong Athit, respectievelijk voorzitter en vice-voorzitter van C.CAWDU, de Internationale Arthur Svensson Prijs voor Vakbondsrechten in ontvangst¹. De prijsuitreiking vormt een erkenning voor het jarenlange opbouwwerk vanuit de vakbondsbasis in de kledingfabrieken en voor de slagkracht waarmee C.CAWDU arbeid(st)ers uit de Cambodjaanse kledingsector kan mobiliseren om op te komen voor betere loon- en arbeidsvoorwaarden. Het is ook een erkenning voor de onafhankelijke positie van C.CAWDU in het anders zo door de politieke partijen en werkgevers aan banden gelegde Cambodjaanse vakbondslandschap. Kong Athit is opgetogen: “Voor mij is dit ook een persoonlijk succes. Ik voel dat we de juiste weg zijn ingeslagen om betere werkomstandigheden en een sterke beweging voor sociale rechtvaardigheid in Cambodja op te bouwen. Zonder de steun van mijn familie en vrienden was dit echter niet mogelijk geweest.”

Minimumloon of menswaardig loon?

C.CAWDU heeft er een bewogen periode opzitten. In september 2010 slaagde de organisatie erin om 200.000 kledingarbeid(st)ers te laten aansluiten bij een nationale staking met het oog op een heronderhandeling van het nieuwe, pas vastgestelde, minimumloon in de kledingsector. De werkgeversorganisaties en de meeste vakbonden hadden in het sociaal overleg het licht op groen gezet voor een minimumloon van 61 dollar (46 euro) per maand, wat in de praktijk slechts een verhoging van 5 dollar betekende. Alleen C.CAWDU verzette zich tegen deze bijstemming doorgedrukte beslissing, die ver af stond van het oorspronkelijk door alle vakbon-

den gevraagde minimumloon van 93 dollar per maand. Die 93 dollar is werkelijk het minimumbedrag voor een alleenstaande om te kunnen overleven: volgens studies is dit de kost van levensonderhoud in Cambodja, ondermeer voor voeding en huisvesting. Door de lage minimumlonen zijn de kledingarbeid(st)ers genooddaakt overuren te presteren om bij te verdienen. In de fabrieken vallen werknemers geregeld flauw door een gebrek aan gezonde voeding, verluchting en verlichting, door uitputting en door gebruik van schadelijke chemische producten.

Nationale staking

Na consultatie van hun achterban, riepen de leiders van C.CAWDU een nationale staking uit die massaal werd opgevolgd in kledingfabrieken over het hele land. De manifestanten en stakers werden hard aangepakt door politie, veiligheidsdiensten en collega-werknemers die zich aan de kant van de werkgever hadden geschaard. Verschillende mensen geraakten gewond bij schermutselingen. Bijna 800 werknemers werden ontslagen vanwege hun deelname aan de staking. Sommigen werden door hun werkgever zelfs voor de rechtbank gedaagd om op te draaien voor de geleden economische schade. Een vakbondsmilitant, Sous Chanta, werd valselijk beschuldigd van drugshandel en een tijd lang vastgezet omwille van zijn syndicale activiteiten.

1. Onze erkentelijkheid gaat uit naar de collega's van de internationale dienst van het ACV die C.CAWDU voordroegen voor de Arthur Svensson International Prize for Trade Unions Rights

De campagne en nationale staking om het minimumloon in de kledingsector te verhogen hebben de positie van C.CAWDU in het sociaal overleg versterkt. Voor het eerst was er een sociale dialoog mogelijk tussen de overheid, de werkgevers en de vakbonden over lonen. Met als resultaat: een verhoging van een reeks vergoedingen bovenop het basisloon. Maar daarmee is de strijd niet gestreden. Ath Thorn stelt: "Een rechtvaardig loon is een loon dat de werknemer in staat stelt om menswaardig te leven. Het huidige minimumloon houdt de arbeiders en hun families alleen in armoede".

Bier is vertier, maar niet voor iedereen

Ook in de voedingssector levert CLC pionierswerk. De grote biermerken hebben de weg naar

Cambodja gevonden ondermeer door de groei van het internationaal toerisme. De bierproducenten zetten jonge vrouwen aan het werk om de klanten in bars en restaurants aan te sporen meer te drinken. Deze bierpromotiemeisjes krijgen maar een pover basissalaris. Het grootste deel van hun inkomen moeten ze halen uit commissies die ze krijgen als ze de maandelijks opgelegde verkoopcijfers behalen. De meeste meisjes worden met een contract van één jaar tewerkgesteld, moeten lange dagen werken en krijgen dagelijks te maken met lastige klanten. Seksuele intimidatie en handtastelijkheden komen vaak voor maar noch de restauranteigenaars noch de biermerken treden er tegen op. Kong Sinoun, die als bierpromotiemisje voor Angkor Beer werkt, getuigt:

"Het minimumloon voor iemand als ik, die op commissie werkt, bedraagt 60 dollar (45 euro) per maand. Daarvan kan ik niet rondkomen in de hoofdstad. Wil ik meer verdienen, dan moet ik meer verkopen en meedrinken met de klanten. Maar vele meisjes zijn niet gewoon om alcohol te drinken en geraken snel dronken. Sommigen geraken verslaafd aan alcohol en drugs. Eén keer wilde een ontevreden klant me slaan. De eigenaar van het restaurant deed niets. Hij zei me alleen dat ik moest weglopen."

Sinoun sloot zich aan bij CFSWF, de voedingscentrale van CLC. Zij geven vorming aan de meisjes over hun arbeidsrechten, over de gevaren van alcohol en drugs en wat te doen wanneer ze worden lastig gevallen of aangerand. Daarnaast staat CFSWF hen bij wanneer ze bedreigd werden door klanten en helpt hen bij het indienen van klachten bij de politie. De vakbond pleit ook voor hogere lonen en een betere sociale zekerheid voor de bierpromotiemisjes.

Een jaar op een mierenhoop

In maart 2012 verkast Jef Van Hecken van Mol, België naar Dhaka, Bangladesh. Om zijn werk voor Wereldsolidariteit verder te zetten, maar dan dichterbij de partnerorganisaties van Zuid-Azië. Recent kwam hij veel in de media als onze verslaggever ter plaatse bij de tragische ineenstorting van het Rana Complex waar meer dan 1100 kledingarbeidsters de dood vonden. We vroegen hem hoe hij zo'n jaar ver van huis in een straatarm land ervaren heeft.

Mierennest

Dhaka is wereldkampioen, kreeg er geen gouden medaille voor en zwijgt erover in alle talen. Volgens *The Economist* voert de Bengaalse hoofdstad de lijst aan van de tien slechtste steden in de wereld om in te wonen. Voor het maken van deze rangorde werd rekening gehouden met criteria zoals criminaliteit, kans tot conflict, kwaliteit van gezondheidszorgen, temperatuur, aanwezigheid van scholen en de verkeerssituatie. Wellicht speelt ook het gebrek aan huisvesting een rol. Moeilijk te zeggen wat precies de doorslag heeft gegeven. Ervaring leert dat het klopt met de realiteit. Vanuit vogelperspectief moet Dhaka op een grote mierenhoop lijken, waarin mensen, auto's, riksja's, bussen,

tractoren, koeien en geiten, fietsers, camions en tuktuk's zich een weg proberen te banen in de chaos. 's Avonds laat uren in de file staan is geen aardigheid. Motorrijders palmen de voetpaden in omdat ze op straat niet vooruit geraken. Een ding is duidelijk: overbevolking is hier rauwe realiteit. Om je een idee te geven: Bangladesh is iets meer dan viermaal zo groot als België, maar de bevolking is vijftien maal groter. De bevolkingsdichtheid is er het grootste ter wereld, meer dan driemaal zoveel als ons land, dat na Nederland het dichtstbevolkte land van Europa is. In dit Dhaka verblijf ik sinds begin 2012. En ik heb er nog geen moment spijt van gehad. Gelukkig woon ik in een wat rustigere wijk, in de buurt van het vliegveld. Vele tienduizenden migranten vliegen jaarlijks over mijn appartement, op zoek naar een inkomen in het Midden-Oosten.

Sociale vangnetten zijn uitzonderlijk

Ik had perfect in een ander land kunnen gaan wonen, toen ik als coöperant aan de slag ging. Want mijn opdracht ligt niet uitsluitend in Bangladesh. Mijn aanwezigheid in Azië geeft de gelegenheid om uit eerste hand te communiceren met de achterban van Wereldsolidariteit in België: over de uitdagingen waar de partners voor staan en over de oplossingen die ze uitwerken in het belang van hun leden. En van hieruit

mag ik initiatieven nemen om de partners van Wereldsolidariteit in gans Azië te ondersteunen. Een voorbeeld. Het voorbije jaar organiseerden we in samenwerking met *Gonoshasthaya Kendra* (GK) een seminarie met alle WS-partners in Azië rond sociale bescherming. Iedereen vond het bemoedigend dat alle WS-partners initiatieven nemen om arbeiders en hun gezinnen te behoeden voor kwetsbare leefsituaties en armoede of om ze er net uit te halen. Sociale opvangnetten zijn geen evidentie in Azië en velen krijgen geen enkele ondersteuning bij vb. ziekte, werkloosheid, en ouderdom. Samen werkten we een zogenaamde **'Verklaring van Dhaka' uit waarin het belang van sociale zekerheidssystemen, het organiseren van beroepsopleiding, en het aanreiken van dienstverlening beschouwd worden als essentiële hefboomen voor sociale bescherming.** Maar belangrijker nog: alle aanwezige sociale bewegingen onderstreepten het belang om betrokken te zijn bij het uittekenen, het uitwerken en opvolgen, en het evalueren en bijsturen van alle overheidsinitiatieven met betrekking tot sociale bescherming. Deze gemeenschappelijke verklaring dient nu als leidraad voor ieders verdere werking en voor gezamenlijke initiatieven. En er is meer. Tijdens het seminarie werd ook een gemeenschappelijk antwoord geformuleerd op de vragenlijst die de Europese Commissie (EC) in het voorjaar had rondgestuurd in voorbereiding van haar in de nabije toekomst te voeren beleid

inzake sociale bescherming. Een vertegenwoordiger van de EC in Bangladesh was gastspreker en volgde aandachtig de boeiende gesprekken.

In aansluiting op dat seminarie konden we de contacten tussen GK en de EC-delegatie in Bangladesh op de rails zetten.

Inzet op jongeren

Damodar liet een zucht van verlichting. “Het is de allereerste keer in mijn leven dat ik een getuigenis in het Engels heb gegeven voor een internationaal publiek,” verklaarde hij. Het zweet stond hem duidelijk nog op het voorhoofd. De uitleg van deze jonge syndicalist van GEFONT, een van onze Nepalese vakbondspartners, wierp een verhelderend licht op de politiek moeilijke context van zijn land en op de initiatieven die genomen worden om voor iedereen sociale bescherming te organiseren, ook voor de informele sector. “Via het werken aan een veilige en gezonde werkomgeving kunnen we veel jongeren mobiliseren,” verklapt Damodar de truc waardoor de jongerenwerking een hoge vlucht neemt. “We moeten meer investeren in jongeren,” verklaart GEFONT voorzitter Bishnu. “Jongeren vormen in Azië, en ook in Nepal, een van de grootste kwetsbare groepen. Werkloos-

heid is hoog, waardig werk is zeldzaam. En veel te weinig worden jongeren betrokken bij de uitbouw van een toekomst die er ook voor hen is. Precies daarom wil GEFONT een specifieke jongerenwerking uitbouwen en jonge arbeiders een plaats geven in onze besturen. We zijn blij dat we dat met de steun van Wereldsolidariteit kunnen doen. Bovendien,” zo besluit Bishnu, “binnen tien jaar zullen het de jongeren zijn die deze vakbondswerking in handen zullen nemen, we moeten GEFONT daarop voorbereiden. Zo simpel is dat voor ons.”

Top

“Begin geen ander traject vooraleer je de top van de Everest bereikt heb”. Met deze Aziatische uitdrukking **onderstrepen onze partners dat successen niet op korte maar op lange termijn geboekt worden.** Alleen met volgehouden inspanningen en vereende krachten worden resultaten bereikt. Daar zijn onze partners rotsvast van overtuigd. Ik ook. Ik ben blij, als bevoorrechte getuige, dat ik daar mee mijn schouders mag onder zetten.

Jef Van Hecken

Brand aan de lopende band

Op 24 november 2012 verloren minstens 117 arbeiders hun leven en raakten nog eens 200 arbeiders gewond toen de Tazreen Fashions fabriek in Bangladesh in vlammen opging. In de assen werden labels van C&A gevonden. Organisaties van over de hele wereld vroegen dat C&A, samen met de andere merken die er produceerden, actie zou ondernemen om de slachtoffers te compenseren, een transparant en onafhankelijk onderzoek te voeren en toekomstige tragedies te vermijden.

Wereldwijde solidariteitsacties

Op woensdag 5 december brandden actievoerders kaarsen voor de C&A-winkel aan de Nieuwstraat in Brussel. De Schone Kleren Campagne wilde zo de 117 arbeiders die omgekomen zijn in de fabrieksbrand herdenken. Vergelijkbare herdenkingen werden gehouden in India, Hong Kong, Nederland, Spanje, Oostenrijk, Zwitserland en Duitsland. In Bangladesh hebben tienduizenden mensen hun woede over de brand uitgedrukt en hun steun betuigd aan de nabestaanden.

Maar de acties gingen verder: op de facebookpagina van C&A vroegen mensen het kledingbedrijf om haar verantwoordelijkheid te nemen, met eigen commentaren, of met een boodschap zoals voorgesteld vanuit de Schone Kleren Campagne: "C&A: neem je verantwoordelijkheid en voorkom een toekomstige Tazreen. We willen een onafhankelijk onderzoek, volledige compensatie voor de slachtoffers en we willen dat jullie deelnemen aan veiligheidsprogramma van de Clean Clothes Campaign. Neem actie nu!" **En digitale actie werkt! De massale facebookreacties hebben er toe bijgedragen dat C&A zijn verantwoordelijkheid is beginnen opnemen.**

Compensatie voor de slachtoffers en nabestaanden

C&A's hoofd van maatschappelijk verantwoord ondernemen, Philip Chamberlain, heeft Bangladesh meteen na de ramp bezocht, maar had er geen contact met de vakbondsvertegenwoordigers van de Tazreen arbeiders. Later verkondigde C&A publiekelijk 5 miljoen euro beschikbaar te stellen voor de slachtoffers, voor verdere preventiemaatregelen en voor het verbeteren van zijn eigen audits. Naar aanleiding van een gesprek met Schone Kleren Campagne heeft C&A zich geëngageerd voor een gesprek met de lokale vakbonden. **De Schone Kleren Campag-**

ne verwacht dat uit deze gesprekken een onderhandelde compensatieregeling voor de slachtoffers en nabestaanden komt. Bij de opmaak van dit jaarverslag, eind juni 2013, waren er gesprekken op gang en stond C&A dicht bij een akkoord rond compensatie.

Structureel probleem

De problemen in de kledingsector zijn talrijk en niet nieuw: hongerlonen, korte termijncontracten of geen contracten, intimidatie van de leden van vakbonden, ... Internationale modemerken zetten hun leveranciers meer en meer onder druk om steeds goedkoper en sneller te produceren. Het is echter onmogelijk om waardige werkomstandigheden te bieden binnen deze context.

In Bangladesh uit dit zich toch op een zeer specifieke en extreem gewelddadige manier, met een dodelijke afloop. En het probleem wordt steeds erger, met dalende prijzen voor de fabrieken en meer en meer fabrieken die afbranden of instorten. Sinds 2005 begon de Schone Kleren Campagne al rond deze specifieke problemen te werken. De illegaal gebouwde verdiepingen van de Bengaalse Spectrum kledingfabriek stortten in en 64 arbeiders kwamen om. Vakbonden, arbeidsorganisaties, actiegroepen en de Schone Kleren Campagne trokken toen al aan de alarmbel. En de industrie beloofde beterschap.

Maar onschuldige arbeiders blijven maar omkomen in fabrieksbranden en -instortingen. In 2010 maakten de branden in de Hameen fabriek en de Gharib & Gharib fabriek samen nogmaals 50 dodelijke slachtoffers. En eind vorig jaar, kwamen dus ook nog eens 117 werknemers om in de brand in Tazreen Fashions. **De voorbije zes jaar kwamen er maar liefst 600 mensen om in fabrieksbranden** en drie van de vier ergste rampen deden zich voor in de laatste acht maanden.

De onveilige omstandigheden waarin duizenden Bengaalse kledingarbeiders al jaar en dag moeten werken zijn absoluut onaanvaardbaar! **En de Westerse kledingketens die er produceren, zijn medeverantwoordelijk.** Voor de arbeidersbeweging was het duidelijk dat er dringend een nieuwe manier van denken nodig is. Dit omvat een radicale verschuiving van vrijwillige zelfregulering naar bindende overeenkomsten tussen arbeidsorganisaties en merken. Hier moeten onafhankelijke en transparante inspecties met openbare rapporten een centraal onderdeel van zijn. Maar er is meer nodig dan alleen inspecties. Zo is er in Bangladesh duidelijk nood aan een programma voor de hele sector van renovaties en re-

paraties om onveilige gebouwen veilig te maken.

Pas na mega-ramp Rana Plaza eindelijk akkoord

De Schone Kleren Campagne vroeg daarom aan C&A en andere kledingbedrijven om betekenisvolle en concrete acties te ondernemen om dit soort tragedies naar de toekomst te vermijden. De Campagne vroeg aan merken om het Bangladesh brand- en veiligheidsakkoord te ondertekenen, dat al eerder uitgewerkt was, naar aanleiding van de brand in de Gharib&Gharib fabriek. Tazreen toonde nogmaals de noodzaak om dit akkoord te ondertekenen aan, en dezelfde vraag werd weer voorgelegd. **Toch hebben de bedrijven gewacht tot Rana Plaza dit jaar instortte en minstens 1100 doden telde om dit akkoord te ondertekenen.** Bedrijven zoals C&A hebben toen een nieuwe versie van het akkoord, het zogenaamde “Accord on Fire and Building Safety in Bangladesh” ondertekend.

Het akkoord is een samenwerking tussen vakbonden en arbeidsrechten-ngo's en merken. Het akkoord voorziet in essentiële zaken zoals onafhankelijke inspectie van fabrieken, openbaarheid van hun rapporten en een centrale rol voor vakbonden en arbeiders om controle uit te oefenen. Hiertoe zouden arbeiders ook een veiligheidsopleiding moeten kunnen genieten. Verder krijgen arbeiders het recht om onveilig werk te weigeren. Tenslotte voorziet het in een aanpassing van de fabrieken inzake brandveiligheid. Met een ondertekening van dit bindend en transparant akkoord door bedrijven moeten deze punten afdwingbaar gemaakt worden.

Ben Vanpeperstraete

Geraakt door de “joie de vivre” van de Congolezen

In februari 2012 ging een groep vrijwilligers uit West-Vlaanderen op ervaringsreis naar Congo. Ook Stefaan Leupe was erbij, als vertegenwoordiger van OKRA West-Vlaanderen. Sindsdien is hij nog meer gebeten door het WS-virus en is hij al meer dan 20 keer gaan getuigen over zijn ervaringen in Congo bij lokale groepen, vooral bij OKRA-trefpunten.

Hoe goed kende je Wereldsolidariteit al vóór je op reis vertrok?

Stefaan: Ik kende WS al vele jaren zonder onmiddellijk actief te zijn geweest in de stuurgroep van Brugge. Maar binnen OKRA heb ik de lentecampagnes van WS telkens kenbaar gemaakt en gepromoot. Ik ben ook al meer dan twintig jaar Wereldburger met een maandelijkse bijdrage. Ook heb ik bij de voorbije 3 edities van H2O Brugge (wandelen en fiets-smoefeltochten naar Bangladesh en Congo) actief meegewerkt. Iedereen wordt alvast verwacht op de vierde editie H2O Brugge op zondag 22 septem-

ber in Zeebrugge. Het decor wordt het Congolese Regenwoud (zie ook laatste blz. van deze krant). Eind 2010, nadat ik 8 jaar voorzitter was geweest van OKRA Brugge, kreeg ik dan de vraag om mee te gaan op ervaringsreis naar Congo. Daar heb ik even over moeten nadenken, want ik ben geen grote wereldreiziger en had toch wat overtuiging nodig, maar dankzij de steun van mijn echtgenote en kinderen heb ik dan toch de stap gezet. Ik heb samen met 17 andere reizigers, die een ware vriendengroep zijn geworden, een fantastische reis meegeemaakt als nestor van de groep.

**Welke indruk heeft die reis op jou gemaakt?
Wat is jou het meest bijgebleven?**

Stefaan: Ja, onvergetelijke indrukken heeft Congo op mij gemaakt... de natuur, de mensen, de cultuur, de warmte, de verkeerschaos, de geuren, de avonden rondom de koolvuurtjes, het wonen, het werk, de jongeren, de vrouwen, de gezondheidszorg, het onderwijs, de kerk, kortom toch een cultuurschok. De tamtam is vervangen door een ongelooflijke praatcultuur via de alomtegenwoordige GSM. Het sterkst is mij bijgebleven niettegenstaande alle moeilijkheden en miserie, de ongelooflijke blijheid en tevredenheid van de mensen: "LA JOIE DE VIVRE"

De vele projecten die we mochten bezoeken in Kinshasa en Kikwit van de middenveldorganisaties (vrouwenbeweging, jongerenbeweging, ziekenfonds en vakbond) waren een blijde ontdek-

Wie is Stefaan Leupe?

- Stefaan is 70 jaar, gehuwd, vader van 3 kinderen en grootvader van 6 kleinkinderen.
- Heeft 38 jaar voor CM gewerkt, tot hij in 2001 op prepensioen ging.
- Is 8 jaar voorzitter geweest van OKRA Brugge en ook enkele jaren lid geweest van het nationaal dagelijks bestuur van OKRA.
- Is al 20 jaar trouwe Wereldburger van WS en zet zich sinds de ervaringsreis met hart en ziel in voor de WS-werking in de regio Brugge.

king. Ook onze organisaties in België hebben een pionierstijd gekend en hebben een lange groeitijd nodig gehad.

Heel wat boeiende activiteiten en vormingsprojecten, alleen jammer dat alles op een zodanige artisanale manier moet gebeuren wegens schrijnend gebrek aan technisch ondersteuningsmateriaal.

Is die ervaringsreis belangrijk geweest om de werking rond Wereldsolidariteit in de regio van Brugge te versterken, denk je?

Stefaan: Uiteraard, alhoewel er mijn inziens reeds een behoorlijke werking aanwezig was en is. Congo is uiteraard voor veel van onze mensen een begrip en spreekt nog altijd sterk aan uit eigen ervaringen of die van familie, hoeveel missionarissen komen niet uit onze regio?

Heel veel van de toehoorders van de getuigenissen komen achteraf hun eigen Congo-verhaal vertellen en herkennen onze ervaringen.

Wat me ook opvalt, is dat iedere getuigenis tot gevolg heeft dat de aanwezigen zich bewust worden dat we het in eigen land toch zo goed hebben en in weelde leven en toch ongelukkiger zijn dan de bevolking in Congo.

Ben je zelf hoopvol voor de toekomst van Congo?

Stefaan: Het is niet gemakkelijk hoopvol te zijn voor Congo want er moet nog een lange weg

worden afgelegd. Het gebrek aan sturing door de overheid, de bevolkingsexplosie, het gebrek aan onderwijs, de schrijnende tekorten in de gezondheidszorg, de corruptie, de zwakke economische uitbouw, de informele economie die veeleer een overlevingseconomie is....

Een collega medereiziger omschreef het als volgt:

“Wij zagen het kiemen van het zaad in een desolaat economisch klimaat “

Maar ik geloof wel in de werking van Wereldsolidariteit, vooral omwille van haar ondersteuning van organisaties die instaan voor de versterking en de vorming van het middenveld, veeleer dan het ondersteunen van kleine plaatselijke of lokale initiatieven die dikwijls maar een druppel op een hete plaat zijn. Ook politieke vorming lijkt me zeer belangrijk, om alle vormen van corruptie te bannen.

Heb jij nog een boodschap voor de lezers van de Wereldburger?

Stefaan: Wees gelukkig dat we in België rijk kunnen leven, maar een beetje van onze rijkdom afdragen aan Wereldsolidariteit kan wonderen doen en het gelukkig zijn van mensen in Congo versterken en hun zelfredzaamheid verhogen.

ZONDAG 22 SEPTEMBER '13

H₂O Brugge

Smoeffelen langs de Congostroom

WANDELEN *of* FIETSEN

Eten, drinken en veel te beleven !

Info en inschrijven tot 16/9
smoeffelen@acw.be - 050/33 27 38
volw € 16 / kids tot 12 j € 8 / max € 52 per gezin

WWW.SMOEFELN.BE

**wereld
solidariteit**
de kracht van mensen samen